

Ustrój polityczny Danii

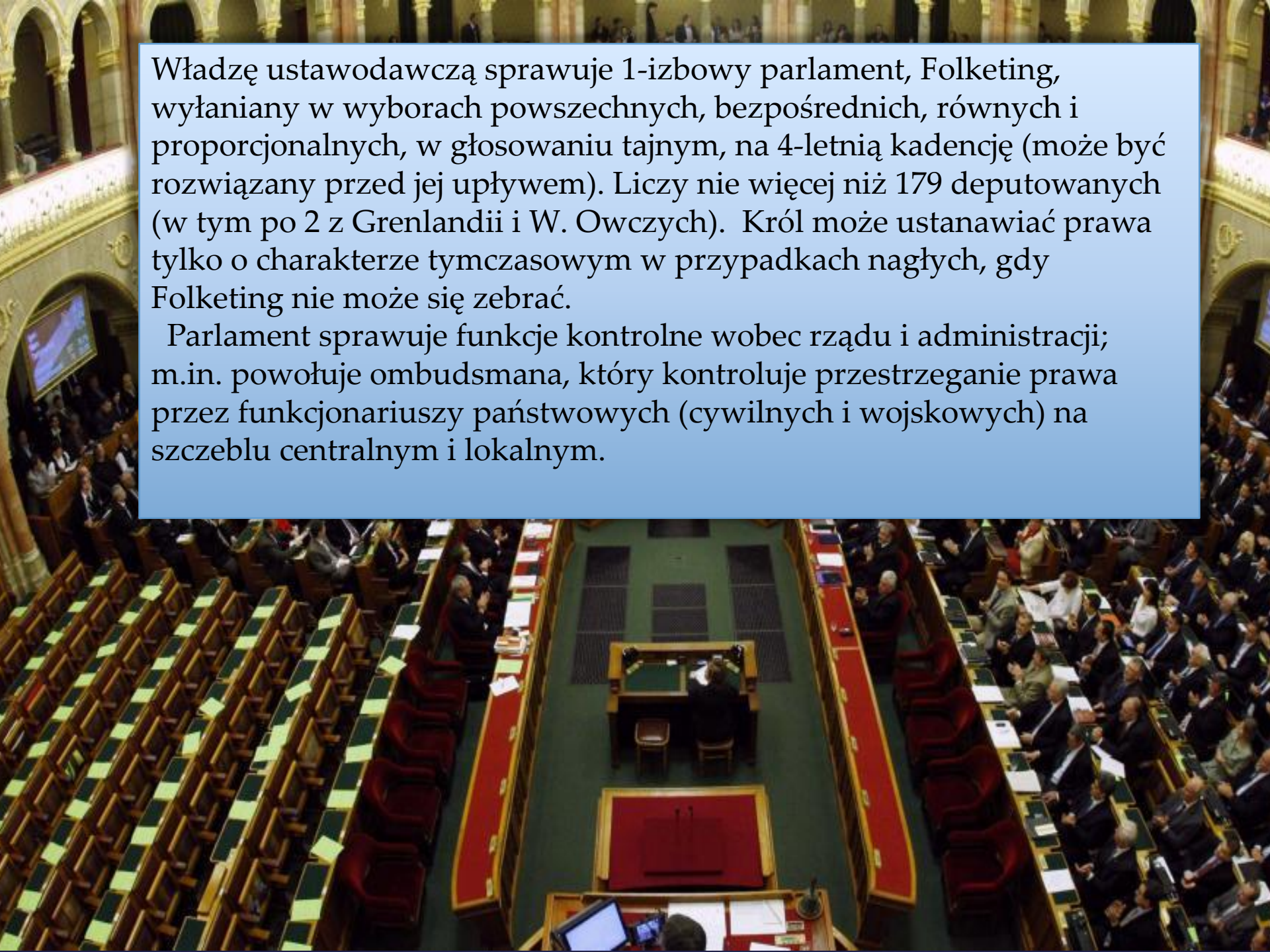

Dania jest monarchią konstytucyjną, w której najważniejszą oraz największą władzę sprawuje monarcha. Tron może objąć kobieta bądź mężczyzna, którzy powinni należeć do kościoła ewangelicko-luterańskiego. Ustrój polityczny obowiązujący w tym państwie jest zgodny z konstytucją z roku 1953.

Konstytucja Danii została zapoczątkowana 5 czerwca 1849 roku wraz z końcem trwania rządów absolutnych w Danii. Obowiązująca do dziś konstytucja datowana jest na rok 1953. Konstytucja pochodząca z 1849 roku utworzyła bikameralny parlament, Rigsdag składający się z dwóch izb, Landstingu oraz Folketingetu. Konstytucja ograniczyła władze monarchy, chroniła podstawowe prawa człowieka oraz dopuszczała wstąpienie na tron duński, kobiety.

Władzę ustawodawczą sprawuje 1-izbowy parlament, Folketing, wyłaniany w wyborach powszechnych, bezpośrednich, równych i proporcjonalnych, w głosowaniu tajnym, na 4-letnią kadencję (może być rozwiązany przed jej upływem). Liczy nie więcej niż 179 deputowanych (w tym po 2 z Grenlandii i W. Owczych). Król może ustanawiać prawa tylko o charakterze tymczasowym w przypadkach nagłych, gdy Folketing nie może się zebrać.

Parlament sprawuje funkcje kontrolne wobec rządu i administracji; m.in. powołuje ombudsmana, który kontroluje przestrzeganie prawa przez funkcjonariuszy państwowych (cywilnych i wojskowych) na szczeblu centralnym i lokalnym.

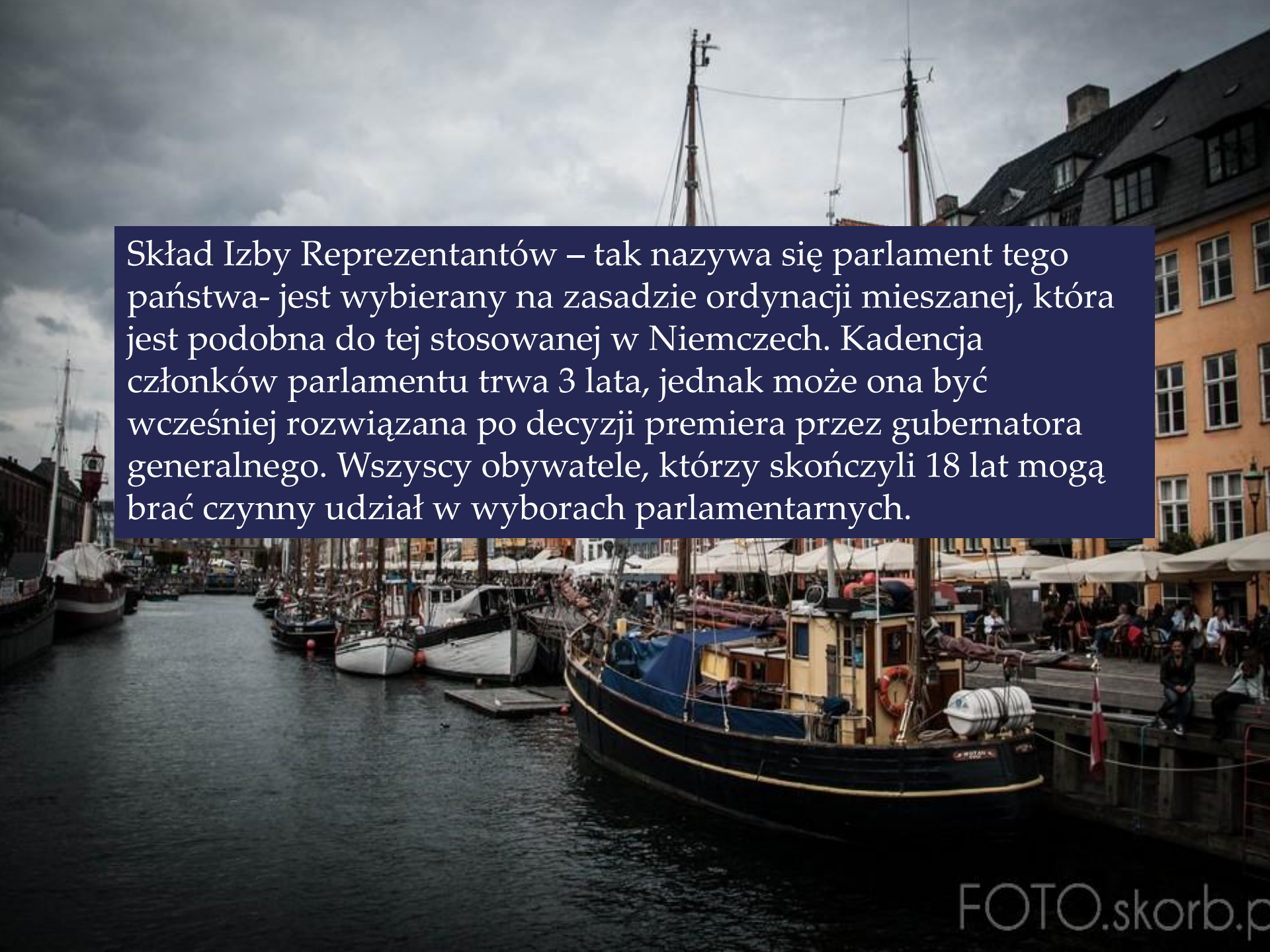
Władzę wykonawczą sprawuje rząd, który, obradując pod przewodnictwem króla, nosi nazwę Rady Państwowej, bez niego – Rady Ministrów. Premiera i ministrów mianuje i odwołuje król; powinni oni mieć zaufanie Folketingu, przed którym są odpowiedzialni politycznie. Premier i ministrowie są odpowiedzialni konstytucyjnie przed Najwyższym Trybunałem Królestwa.

Władzę sądowniczą sprawują niezależne sądy: I i II instancji oraz Sąd Najwyższy. Autonomię mają Wyspy Owcze i Grenlandia, będące integralną częścią Królestwa Danii.

FOTO.skorb.pl

FOTO.skorb.pl

Skład Izby Reprezentantów – tak nazywa się parlament tego państwa- jest wybierany na zasadzie ordynacji mieszanej, która jest podobna do tej stosowanej w Niemczech. Kadencja członków parlamentu trwa 3 lata, jednak może ona być wcześniej rozwiązana po decyzji premiera przez gubernatora generalnego. Wszyscy obywatele, którzy skończyli 18 lat mogą brać czynny udział w wyborach parlamentarnych.

Ten system polityczny jest wzorowany na brytyjskim, chociaż znajdują się w nim pewne poważne różnice, między innymi takie jak fakt, iż parlament Nowej Zelandii jest jednoizbowy. Państwo to nie posiada spisanej konstytucji, podobnie jak inne państwa wspólnoty narodów. Jednak w skład konstytucji wchodzi wiele dokumentów, na przykład traktat z Waitangi, a także ustawy, który były przyjmowane przez nowozelandzki i brytyjski parlament.

System polityczny Danii jest systemem wielopartyjnym. Partie polityczne reprezentowane są w duńskim parlamencie - Folketinget. Najczęściej władzę sprawują rządy mniejszościowe popierane przez jedną lub kilka partii. Z tego względu tradycją w polityce duńskiej jest dążenie do osiągnięcia kompromisu między partiami. Od 1909 roku żadna z partii nie zdołała osiągnąć większości w parlamencie.

Liczba partii reprezentowanych w parlamencie kształtuje się zwykle w granicach 8-10. Wśród ugrupowań socjalistycznych dominuje „Partia Socjaldemokratyczna”. Inne lewicowe ugrupowania to m.in. „Socjalistyczna Partia Ludowa”, „Socjalistyczna Partia Robotnicza”, „Komunistyczna Partia Robotnicza”, „Komunistyczna Partia Danii” czy „Komunistyczna Partia Danii Marksistów-Leninistów”.

Liczną grupę partii stanowią też ugrupowania centrowe, np. „Centrum Demokraci”, „Chrześcijańska Partia Ludowa”. Rola łącznika pomiędzy centrum a prawicą przypada „Partii Radykalno-Liberalnej”. Innego rodzaju partią liberalną jest „Duńska Partia Liberalna- „Venstre” czy bardziej populistyczna „Partia Postępu”. Coraz większe poparcie wyborców uzyskuje nacjonalistyczna „Duńska Partia Ludowa”. Interesy niemieckiej mniejszości reprezentuje „Partia Szlezwiku”, o wyraźnie regionalnym zasięgu. Poza tym występują również inne partie, np. „Partia Sprawiedliwości”, „Związek Czerwono-Zielonych”, „Konserwatywna Partia Ludowa”, itd.

Dania jest monarchią konstytucyjną. Głową państwa od 14 stycznia 1972 roku jest królowa Małgorzata II.

Duńska rodzina królewska jest najstarszą monarchią na świecie. Początki dynastii sięgają czasów królów Gorma Starego i Haralda Sinozębego, a więc X wieku.

Od 1448 do 1863 w Danii panowały kolejno dynastie Oldenburgów i Glücksburgów. W tym czasie pradziadek obecnie panującej Królowej, Christian IX został koronowany po śmierci Fryderyka VII, ostatniego króla z dynastii Oldenburgów.

Obowiązki królowej

Dania jest monarchią konstytucyjną, która działa w ramach konstytucji i demokracji. Królowa nie sprawuje rządów, nie ingeruje w politykę i nie wyraża stanowiska politycznego. Jednak wiele funkcji Królowej związanych jest z życiem politycznym, np. uczestnictwo w otwarciu obrad Folketingu w pierwszy wtorek października oraz zatwierdzanie składu rządu.

Królowa podpisuje również, wraz z odpowiednim ministrem, podjęte przez Folketinget ustawy. Ponadto pełni rolę gospodarza podczas oficjalnych wizyt przedstawicieli innych państw oraz reprezentuje kraj za granicą. Królowa sprawuje też wiele innych formalnych i reprezentacyjnych funkcji w Danii.

Rodzina królewska

Królowa i rodzina królewska cieszy się dużą sympatią i popularnością wśród mieszkańców Danii. Wiele osób śledzi wydarzenia w rodzinie królewskiej i ogląda noworoczne wystąpienie królowej, nadawane z kopenhaskiego Pałacu Amalienborg.

Mężem królowej Małgorzaty II jest pochodzący z Francji książę Henryk.

Następcą tronu Danii jest najstarszy syn królowej, Fryderyk, który w 2004 r. ożenił się z Australijką Mary Donaldson. Razem mają syna Chrystiana, który urodził się w 2005 r. i będąc pierwszym potomkiem pary, kiedyś obejmie po ojcu duński tron, jako Krystian XXI.

Sukcesja tronu

Do 1953 r. duński tron mogli objąć wyłącznie męscy potomkowie. Wraz ze zmianą konstytucji, w 1953 roku wprowadzono prawo dziedziczenia władzy królewskiej przez kobiety, w przypadku braku męskiego potomka. Po zmianie ustawy o dziedziczeniu tronu i narodowym referendum przeprowadzonym w 2009 roku tron w Danii dziedziczy najstarszy potomek monarchy, niezależnie od płci.

Dziękuję za uwagę

